СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “ СВ. СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ”
С. СИНДЕЛ, ОБЩ. АВРЕН

ел. поща: info-400084@edu.mon.bg **Телефон: 0885925129**

УТВЪРЖДАВАМ:
Светла Стойкова
Директор на СУ „Св.св.Кирил и Методий”

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

„Превенции на употреба на наркотични вещества, алкохол и тютюн"

УЧЕБНА 2025/2026 ГОДИНА

Училищната програма е приета с решение на ПС с протокол № .... от .....г. и е утвърдена със заповед № РД-07- ...../..... г.

I. **Проблемна ситуация и целева група**

1. Проблемна ситуация

Нарастването броя на децата, отглеждани и възпитавани в рискова семейна среда; нарастването броя на деца и младежи с експериментална употреба на наркотици или проблемна употреба на алкохол, увеличават риска от поява на дезадаптивно поведение у децата. Това налага ранна превантивна работа с децата и техните семейства, с цел повишаване на информираността, индивидуалните познания и умения за налагане на здравословен начин на живот; въздействие върху фамилната система за предотвратяване появата на дезадаптивното поведение на децата в училище, на улицата с връстници, в дома, в интернет-пространството; в социалното им функциониране като цяло.Работата в сферата на превенции е свързана с въздействието върху нуждите за употреба на алкохол, тютюн или психоактивни вещества.

2. Целева група:

а) ученици V-XII клас;

б) семейства на учениците;

3.Активно участващи в мероприятията:

а) класни ръководители

б) лектори- мед.сестра

II. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Провеждане на анкети

а) анкетиране (анонимно в началото на учебната година) на учениците- цели се изясняване на тежестта на проблема с употребата на алкохол, тютюн и наркотични вещества; събиране на информация за проблемното поведение; физическо и психично състояние на учениците; социалното положение; индивидуални и фамилни ресурси за справяне с проблемната ситуация; причини за търсене на помощ.

б) анкетиране (анонимно в края на.учебната година) на учениците - цели се изясняване на проблемите в развитие във времето.

2. Работа е родителите - цели се информиране на родителите по време на родителски срещи или в лични разговори за избраните типове превенции, за резултатите от проведените анкети, за набелязаните дейности, за изграждане на ясна ценностна система със строги правила, която дава пример за подражание и се търси „обратна връзка"

а) подготвяне и предоставяне на информация за типовете превенции и подходите към тях; -писмена и устна информация на родителски срещи; училищен сайт

б) подготвяне и предоставяне на информация за различните ПАВ. въздействието им върху човешкия организъм и действия при констатиране на употребата им -писмена и устна информация на родителски срещи; училищен сайт

в) подготвяне и предоставяне на информация за употребата на алкохол и тютюн, въздействието им върху човешкия организъм и действия при констатиране на прекомерна употреба -писмена и устна информация на родителски срещи; училищен сайт

г) съвети. разговори и подкрепа на родители със зависимости; в криза - разделени родители, процес на развод, упражняване на насилие от страна на родител; с отсъстващ родител, поради естеството на работа

(работа в чужбина и др.);при смърт на единия родител/значим близък на детето; при осиновено дете; родител сам отглеждащ детето

3. Работа с учениците

а) основните типове превенции, на които се основава работата през учебната година са:

- универсална- посланията и мероприятията са насочени към всички и целят предотвратяване или отлагане употребата на алкохол, тютюн и ПАВ;
- селектнвна-застрашени с отпадане от училище, етнически групи, проблемни семейства със специфична история; ниска академична успеваемост; местоживеене(квартали с високо употреба на ПАВ или социално неравностойни)
- **по индикация**-търсят се ранни признаци за повишен риск(спадаща успеваемост. забелязана консумация на алкохол, ПАВ, отчуждаване от близки, приятели,. връстници; поведенчески нарушения и др)

б) подходи и дейности за справяне с проблемите- Основен акцент е работата с деца с емоционални и поведенчески проблеми, както и укрепване на семейството при родители от уязвими групи или в риск.

Подбор на подходи за работа в училище:

- **Информиране**-представяне на необходимата информация(брошури, табла, училищен сайт. беседи, разговори) за видовете ПАВ; негативното въздействие на алкохола, наркотичните вещества и тютюна върху организма на младия човек; начините за справяне с емоционалните и здравословни проблеми при употребата им
- **Предлагане на алтернативни занимания** за структуриране на свободното време арт-ателие, спортни занимания, фитнес, туризъм и др
- **Тактика на сплашване /лична застрашеност**-цели се чрез послания с научни факти да отклоним застрашените ученици от употреба или да ги убедим, че не са „недосегаеми" и при тях могат да настъпят вредните последствия
- **Подобряване на социалните умения**-посредничество прел институции за решаване на разнородни социални проблеми; усъвършенстване на амбициозност; комуникационни уменияхправяне със социалния натиск и др.;
- **Предотвратяване на девиантно поведение на ранен етап-** агресивно поведение, емоционално реагиране, отчуждение, апатия, срамежливост. конфликти при общуването с връстници и възрастни са присъщи признаци за бъдещи поведенчески проблеми и ранната им превенцияи промяната на поведението към по-социално приемливо е превенция на употребата на ПАВ. алкохол, тютюн
- **Контролиране и справяне с емоциите**-целим повишаване на устойчивостта на стрес, на връхлитащите емоционални проблеми (потиснатите чувства на страх, агресия, вина и тревога, настъпили в резултат па фрустрацията в тесния семеен кръг)

Дейности в училище:

- Разнообразни психотерапевтични техники на индивидуално и групово ниво в клас с учениците;
- Активно включване на членовете от фамилната система, с цел подобряване на интеракциите в нея като основен ресурс за самопомощ(родителски срещи, индивидуални срещи);
- Възстановяване на психологическите „щети** чрез провокация на творческия потенциал, даване воля на емоционалните потребности, желания в изграждането на партньорства и създаване на

приятелства с връстници, които да спомагат разрешаването на ранните или актуални емоционални трудности;

- Чрез креативни и интерактивни подходи, стимулиране изграждането на умения при децата, в подкрепа на по-адаптивни форми на поведение и себереализация. респ. усвояване на нови модели в структуриране на поведението;
- Подготвяне на ученици за прилагане на метода „връстници обучават връстници";
- Подготвяне на анкети за учениците и родителите(двукратно през учебната година) и анализ на резултатите пред тях;
- Изготвяне и предоставяне на информационни материали по темата
- Организиране на срещи, беседи, разговори с представители на различни институции и неправителствени организации(социални работници, лекари, свещеници, представители на ДПС и др);
- Подготовка на класните ръководители **за** работа по превенции (ПАВ, алкохол, тютюн, девиантно поведение и др)